UUTISET

On tulkinnanvaraista, mitkä toimet ovat turvallisuuden suhteen välttämättömiä, mitkä liikaa kauppaa rajoittavia ja mitkä peräti syrjiviä. **YKSIKÖN PÄÄLLIKKÖ ILKKA SAARINEN, ULKOMINISTERIÖN KAUPPAPOLIITTINEN OSASTO**

PÄIVÄN PUNKTI

Obama vai Romney

Euroopassa ollaan aina kiinnostuneita siitä, kuka valitaan Yhdysvaltain presidentiksi. Tämä on luonnollista, onhan Yhdysvallat ainakin vielä maailman johtava suurvalta.

Yhdysvaltain valta-asema perustuu talouteen ja sotilaalliseen voimaan. Taloudessa sen rinnalle on noussut Kiina, joka saattaa tulevaisuudessa mennä talouden koossa Yhdysvaltojen ohi.

Tämä meidän Eurooppamme ei ole lännestä katsottuna enää yhtään niin kiinnostava kuin ennen. Eurooppa on museo. Kasvu tulee muualta. Yhdysvallat katsookin länteen. Meistä katsottuna nuo maat ovat idässä.

Ranskalaiset sanovat, että sydän on vasemmalla, mutta lompakko oikealla.

Ehdokkaiden pitää vakuuttaa, että he pitävät Amerikan sotilaallisesti vahvana. Obamalla on tilillään Osama bin Ladenin tappo. Se osoittaa, että terrorismi on pysäytetty. Romney lupaa puolestaan vielä kovempaa linjaa. Silti ulkopolitiikka ei Amerikan vaaleja ratkaise.

Vaalit ratkaisee aina keskiluokan asia eikä Yhdysvallat tee säännöstä poikkeusta. Ranskalaiset sanovat, että sydän on vasemmalla, mutta lompakko oikealla. Kaikki ehdokkaat vetoavat keskiluokkaan, eikä syyttä. Kun valtiot keräävät rahaa, keskiluokka on se joka maksaa.

Obaman kannatus on ollut keskiluokassa. Romney edustaa oikeaa laitaa, joka on Amerikassa lavea ja johon kuuluu monta eri ryhmittymää. Silti Romneykin on kääntynyt keskustaan ja tehnyt pesäeron laitaoikeiston ryhmiin. Kukaan ei pääse valtaan vain omien kannattajiensa äänillä.

Tilanne on klassinen. Kumpi hyvänsä voi voittaa eikä valituksi edes välttämättä tule se, joka saa enemmän ääniä.

George W. Bush valittiin tosin yhden äänen enemmistöllä. Se tapahtui korkeimmassa oikeudessa, joka äänesti vaalin tuloksesta. Bush valittiin äänin 5–4.

Yksikin ääni ratkaisee, silloin kun sen antaa tuttu tuomari.

Tavallisesti kuitenkin kansa ratkaisee. Adlai Stevensonista sanottiin aikoinaan, että tämä oli Yhdysvaltain viisain mies.

Stevensonin kiihkeä kannattaja sanoi, että Stevenson saisi jokaisen ”ajattelevan ihmisen” äänen. Stevenson vastasi: ”Kiitos paljon, mutta valitettavasti tarvitsen enemmistön”.

Enemmistöä ei tullut. Viisain mies jäi valitsematta. Sellaista on demokratia.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.
lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Venäjä hakee paikkaansa WTO-jäsenenä

Kolminkertaisiksi pompanneet paperin tuontitullit ovat yksi paristasadasta esimerkistä, joilla Venäjä hakee paikkaansa Maailman kauppajärjestön jäsenenä. EU-komissio pyrkii ratkomaan sumaa aluksi diplomaattiteitse.

”Venäjän säätelyjärjestelmästä on tultu hyvin pitkä matka ihan muutamassa vuodessa. Siksi tiettyä joustoa hyväksytään (WTO-sopimuksen alussa)”, luonnehtii yksikön päällikkö **Ilkka Saarinen** ulkoministeriön kauppapoliittiselta osastolta.

Toistaiseksi EU:ssa ei ole keskusteltu Venäjän kauppapolitiikan omintakeisten toimien riitauttamisesta. Saarisen mielestä komissio noudattaa uuden WTO-jäsenen kanssa järkevää linjaa siinä, että ensin annetaan kauppakumppanille mahdollisuus sopeutua.

Sitä, kestääkö tämä ”kuherruskuukausi” joitain kuukausia, vuoden tai pidempään, Saarinen ei lähde veikkaamaan.

”Jossain menee raja siinä, mitä voidaan suvaita ja mitä ei.”

Taktikoiko Venäjä?

Suomen kannalta hankaluuksia on koettu niin paperin viennissä kuin raakapuun tuonnissa sen jälkeen, kun Venäjän WTO-jäsenyys toteutui elokuun lopussa (MT 22.10.).

Asiat olivat esillä myös toissa perjantaina, kun ulkomaankauppaministeri **Alexander Stubb** (kok.) tapasi varapääministerin **Dmitri Kozakin** maiden välisen talouskomission kokouksessa Helsingissä.

Ratkaisuja ei ole tapaamisen perusteella kuitenkaan esittää.

Venäjä korosti tarvettaan suojata omaa teollisuuttaan, minkä vuoksi se korotti elokuussa tuontitulleja yli 200 tuotteessa.

Toimissa voi nähdä taktikointia. Venäjä haluaa piirtää suurimmalle kauppakumppanilleen, EU:lle, missä rajat nyt sijaitsevat. Niin sanottu tullien maksimisidonta määrittää WTO-sopimuksessa sen enimmäistason, johon asti kukin maa voi tarvittaessa korottaa tulleja.

Hyvin monissa tuotteissa on vielä tulkinnanvaraista, onko tullin määrä heidän WTO-sitoumuksensa mukaista vai ei, kommentoi Saarinen.

Havupuun kiintiöjärjestelmä ontuu

Paperin tuontitullin kolminkertaistus on EU:n silmissä selvä esimerkki, jossa sitoumus on ylitetty. Venäjä taas tulkitsee, että siinä on tapahtunut puhdas tekninen virhe.

Aalto-yliopiston Cemat-tutkimuslaitos on juuri julkaissut Venäjä-katsauksen, jossa paperitullien korotusten taustalla nähdään venäläisen metsäteollisuuden halu perustaa ainakin kaksi suurta sellutehdasta.

Toinen ongelma on puuntuonnin byrokratian lisääntyminen. Sen sijaan ennen WTO-jäsenyyttä hiertäneet raakapuun tuontitullit alentuivat sovitun mukaan.

”Havupuun tariffikiintiö on kyllä suuruudeltaan riittävä, mutta jäsenyyttä varten perustetun lisenssointijärjestelmän hyödyntäminen ontuu”, Ilkka Saarinen kuvaa.

Hän muistuttaa, että tuontimäärissä Suomelle on tärkein koivu ja sen jälkeen haapa. Näitä lisenssijärjestelmä ei koske eikä ongelmiakaan ole esiintynyt.

Ruokaturvallisuudessa tulkinnan varaa

Aiemmilta vuosilta muistetaan Venäjän kanssa tapahtuneet terveys- ja kasvinsuojelukysymyksiin liittyvät ongelmat, joissa kauppa on toisinaan tyssännyt hyvinkin äkkiseltään.

WTO-jäsenyys tuo tähän pelisäännöt, joita myös Venäjän pitää noudattaa. Tänä syksynä ongelmia on silti ollut ainakin hollantilaisilla broilerinlihan viennissä.

”Sopimus on sitova, mutta maat saavat itse asettaa suojatasonsa, mitä heillä on elintarviketurvallisuuteen liittyen. Siten on tulkinnanvaraista, mitkä toimet ovat turvallisuuden suhteen välttämättömiä, mitkä liikaa kauppaa rajoittavia ja mitkä peräti syrjiviä”, Saarinen huomauttaa.

Suomella kauppapolitiikan sillanpää

Kokonaisuutena Venäjän WTO-jäsenyys selkeyttää kaupankäyntiä tarjoamalla yhteiset pelisäännöt. Viime kädessä voidaan turvautua riitojen ratkaisuun, jossa asiantuntijapaneeli langettaa jäsenmaiden keskinäisistä kiistoista sitovia päätöksiä.

Sama mahdollisuus on luonnollisesti myös toisinpäin. Venäjä on arvostellut EU-maita tiettyjen WTO-säännösten tulkinnasta niin maatalouden kuin muiden tuotteiden osalta. Näitä rajanvetoja komissio ja Venäjä siis nyt selvittelevät.

Suomella on ulkoministeriön näkökulmasta katsoen kokonaisuutena hyvä asema tässä välimaastossa.

”Komissio, jolle kauppapolitiikan hoito kuuluu, kuuntelee meitä todella hyvin”, sanoo Ilkka Saarinen.

”Myös suorat yhteydenpidon kanavat Venäjälle toimivat hyvin.”

KAIJALEENA RUNSTEN

TAUSTA

Puuntuonti halpeni mutta kankeutui

Havupuun vientitullit, joita Venäjä veloittaa EU:hun vietävästä puusta, laskivat elokuussa maan WTO-jäsenyyden ansiosta sovitulla tavalla noin puoleen. Kuusen tulli on 13 ja männyn 15 prosenttia.

Venäjä perusti puunviennin hallinnointia varten uuden järjestelmän, jossa tarvitaan havupuulle EU:sta tuontilisenssi ja Venäjän vientilisenssi.

Lehtipuusta tärkeimmästä eli järeästä koivusta Venäjä perii 7 prosentin tullin, mikä on neljännes aiemmasta.

70-80 prosenttia Suomeen tuodusta puusta on ollut koivua ja haapaa.

Puuntuonti on seissyt, koska alkuvuodesta metsäyhtiöt odottivat Venäjän WTO-jäsenyyden tuomaa tullinalennusta. Elokuun jälkeen kauppa on takunnut havupuun osalta lisenssijärjestelmän hitauden vuoksi.

Vientitullien laskusta arvioidaan kertyvän metsäteollisuudelle 25–30 miljoonan vuotuiset säästöt neljään viime vuoteen verrattuna, jolloin Venäjä on perinyt korotettuja tulleja.

Suomeen tuodaan yli 70 prosenttia Venäjän viemästä raakapuusta.

LUKUJA

Viennissä tullit alentuvat vaiheittain

Venäjä on sitoutunut WTO:n jäsenenä tiettyihin tuontitullien alennuksiin.

Tullit laskevat tasaleikkauksin sovittuna määräaikana, joka vaihtelee tuotteittain. Maatalostuotteilla se on pääsääntöisesti 2–5 vuotta.

Elintarvikkeiden tullien on määrä pudota keskimäärin reilusta 13 prosentista vajaaseen 11 prosenttiin.

Maidon ja kerman osalta on odotettavissa lasku 25:stä 15 prosenttiin. Myös kahvissa ja maitojauheessa tullin on määrä laskea keskimääräistä enemmän.

Paperin ja kartongin osalta tuontitullien pitäisi olla 5 prosenttia.

Alennukset olisivat metsäteollisuuden arvion mukaan tuottaneet noin 30 miljoonan euron kustannussäästöt.

Venäjä kuitenkin korotti elokuun lopulla jäsenyyden alkaessa paperin tullin kolminkertaiseksi eli 15 prosenttiin.

EU-komissio ja Venäjän viranomaiset selvittävät korotuksen hyväksyttävyyttä WTO-sopimuksen valossa.

ARI NAKARI

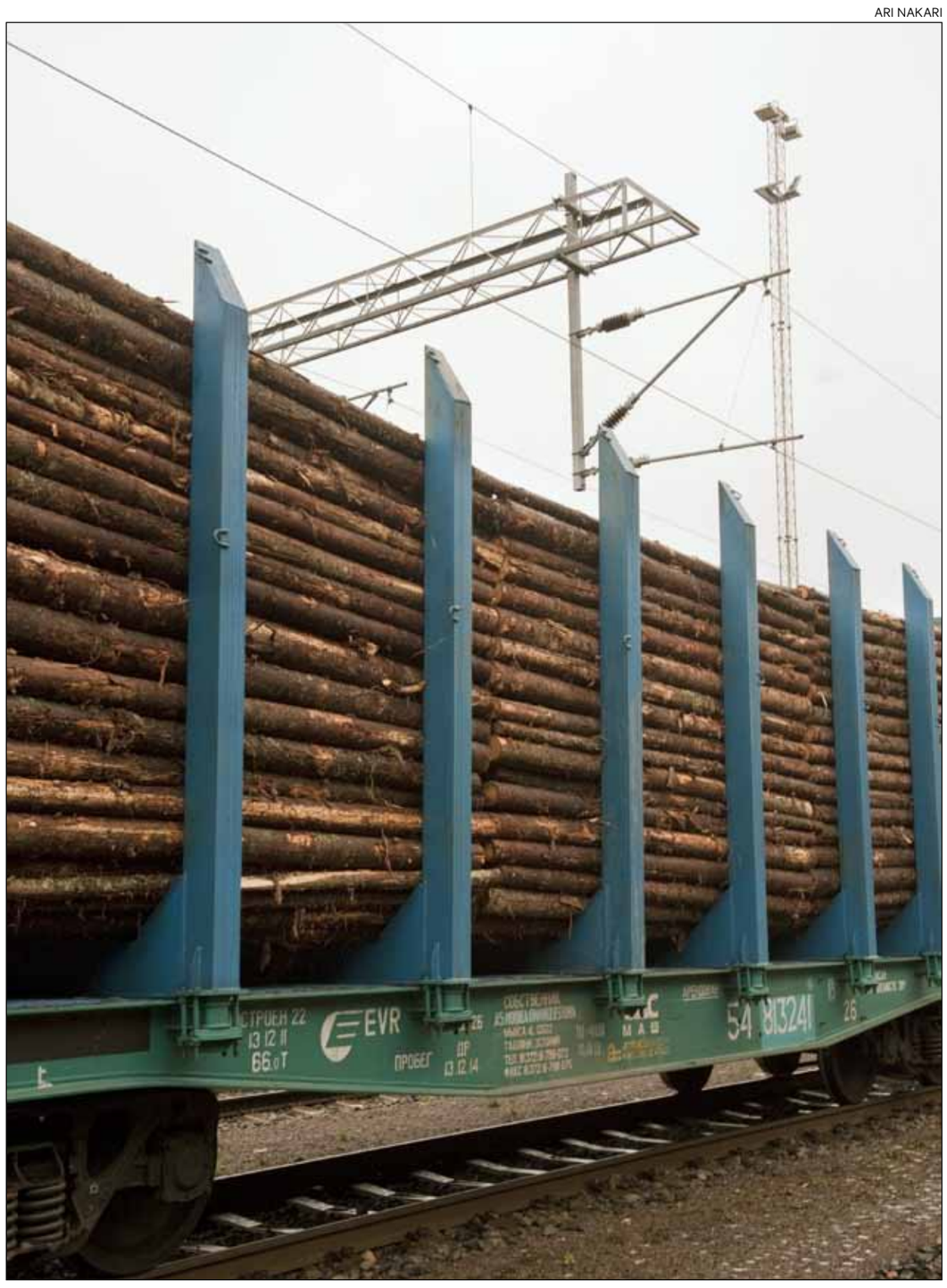

Havupuun tuontikiintiöjärjestelmä takkuaa, eikä metsäteollisuus ole siksi päässyt täysin hyödyntämään Venäjän alentuneita tulleja puuntuonnissa. Puuta Imatran tavaraasemalla.

Autokaupasta voi sukeutua ensimmäinen riita

Venäjä tallasi heti WTO-taipaleensa aluksi suurimman kauppakumppaninsa eli EU:n varpaille kunnolla, kun se otti käyttöön henkilöautojen kierrätysmaksun.

Kierrätysmaksusta saattaa tulla ensimmäinen tapaus, jonka komissio vie kauppajärjestön riitojenratkaisuun, ellei asiaan löydy diplomatian kautta sopua, ulkoministeriön yksikönpäällikkö **Ilkka Saarinen** arvelee.

Maksu ei ole WTO:n sääntöjen mukainen. EU:n kauppakomissaari **Karel de Gucht** totesi jo syyskuussa Suomen vierailullaan, että pelkästään tuontiautoja koskeva kierrätysmaksu on EU-maiden silmissä syrjintää ja selvä kaupaneste.

Kierrätysmaksun joutuvat maksamaan autojen maahantuojat. Autot ovat yhteenlaskettuna EU:n tärkein vientiartikkeli Venäjälle.

Suomikin hyötyy kaupasta huomattavasti, koska merkittävä osa autoista on kulkenut etelärannikon satamien kautta. Rahavirtaa jää satamiin sekä kuljetus- ja huolintayrityksille.

Venäjä on perustellut maksua Ylen uutisten mukaan ympäristönsuojelulla. Venäläisten autonvalmistajien ei tarvitse maksaa kierrätysmaksua, mutta niiden on sitouduttava huolehtimaan valmistamiensa autojen kierrätyksestä.

Silti maassa ei Suomen Pankin siirtymätalouksien tutkimuslaitoksen (Bofit) mukaan ole toistaiseksi sen enempää autojen kierrätysjärjestelmää kuin sitä koskevaa lakiakaan.

Autoteollisuus on Venäjällä kasvussa, samoin autojen tuonti on Suomen kauttakin taas lisääntynyt. Niinpä autokauppa käy naapurissa vilkkaasti, mistä todisteeksi Venäjä ohitti elokuussa Euroopan suurimman automarkkinan, Saksan.

Kierrätysmaksun ansiosta tuontiautot eivät halventuneet, vaikka henkilöautojen tuontitullit laskivat WTO-jäsenyyden alettua heti viisi prosenttia. Uusien eli alle kolme vuotta vanhojen autojen tulli aleni 25:een ja tätä vanhempien 30 prosenttiin.

WTO-sopimuksen mukaan 2018 mennessä tullien pitää laskea enintään 15 ja 20 prosenttiin.

KAIJALEENA RUNSTEN

PÄIVÄN KYSYMYS

Suomessa on jopa 500 eri ludelajia.

Ovatko lutikat vallanneet kodit?

Lutikat eli seinäluteet ovat runsastuneet räjähdysmäisesti maailmalla.

Mikä on tilanne Suomessa, tuotepäällikkö Jussi Tuomi tuholaistorjuntaa tekevästä Raksystems Anticimex Insinööritoimistosta?

Lutikat työllistävät meitä nykyään eniten. Joka vuosi niitä tuntuu tulevan lisää. Jos vuonna 2007 oli 11 tilausta vuodessa, niin nyt niitä on melkein 11 päivässä.

Miksi ne ovat yleistyneet?

Osa tavallisimmista ludemyrkyistä on kielletty Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Lisäksi lutikat ovat tulleet vastustuskykyisiksi joillekin myrkyille.

Luteita torjutaan tehokkaasti myös mekaanisesti eli imuroimalla ja höyryttämällä, pakastamalla ja hävittämällä huonekaluja.

Missä lutikoita on eniten?

Kerros- ja rivitaloissa, harvemmin omakotitaloissa.

Mistä ludeongelman huomaa?

Iholle ilmestyy kutisevia paukamia tai sänkyyn verisiä läikkiä. Yksittäisiä lutikoita saattaa liikkua myös seinillä.

KATJA KOLJONEN

MTK Keski-Pohjanmaa juhli 90 vuottaan

MTK Keski-Pohjanmaa juhli sunnuntaina 90-vuotista taivaltaan Ylivieskassa.

”Muuttuvista ajoista huolimatta olemme edelleen tärkeä alueen viljelijöiden etujärjestö”, toiminnanjohtaja **Jouni Jyrinki** totesi hetki ennen juhlan alkua.

Liitto on Jyringin mukaan antanut maakunnalle arvokasta tietoa maataloudesta maaseutustrategiaa varten.

MTK Keski-Pohjanmaan toiminta-aluetta ovat Perhojokilaakso, Lestijokilaakso ja Kalajokilaakso Nivalaa ja Haapajärveä lukuunottamatta.

”Pieni liittomme on tuotannollisesti pikkujättiläinen”, Jyrinki kuvailee.

Maidontuotannon omavaraisuus on 500 prosenttia, ja joka viides suomalainen ruokaperuna tulee Keski-Pohjanmaalta.

Maidon ja perunan lisäksi tärkeimpiä tuotteita ovat naudanliha ja turkiseläinten nahat.

Liiton 90-vuotisjuhlien juhlapuheen piti maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.). Juhlan jälkeen Koskinen vieraili Mannisen turkistilalla Kalajoella.

SUVI NIEMI

UUTISTAUSTA

EU yrittää taas niskalenkkiä

BRYSSEL (MT)

2008 alkaneesta finanssikriisistä lähtien EU:sta on tulvinut uutta sääntelyä rahoitusmarkkinoille.

Pitkittynyt talouskriisi on ollut otollista aikaa sääntöjen kehittämiselle, koska suurimpana syynä kriisiin on pidetty sijoittajien liian suurta valtaa ja pankkiirien vastuutonta toimintaa.

Toisaalta alan etujärjestöt ovat varoittaneet uusien sääntöjen nostavan rahoituksen hintaa ja heikentävän talouskasvua pysyvästi.

Rahoitusmarkkinoita koskeva sääntely on niin hankala kokonaisuus, että tavallisen kansalaisen on hyvin vaikea pysyä siitä kärryillä saatikka arvioida, ovatko kaikki uudet lait tarpeellisia.

Pankeille valvoja

Eniten julkisuutta on saanut EU-huippukokouksen päätös perustaa euroalueelle yhteinen pankkivalvonta. Vielä muutama vuosi sitten sitä olisi pidetty mahdottomana vallansiirtona jäsenmailta EU-elimille.

Eurokriisin myötä on kuitenkin vahvistunut käsitys, jonka mukaan yhteisellä valuuttaalueella pitää olla myös yhteinen pankkivalvonta. Periaatteessa ajatus on järkevä, koska isot pankit toimivat useissa maissa, ja yhteisvaluutan perimmäinen tarkoitus on integroida eri maiden talouksia ja rahoitusjärjestelmiä entisestään.

On kuitenkin toiveajattelua väittää, että pankkivalvonta ratkaisisi nykyisen kriisin tai hävittäisi kenenkään velkoja.

Kriisi on myös paljastanut sen, että yhdentymisestä huolimatta rahoitusmarkkinat ovat edelleen monella tavalla kansallisia ja pankeilla on vahvat sidokset omiin kotimaihinsa.

Barnier ahkerana

Pankkivalvonta on kuitenkin vain yksi osa pitkää listaa. Rahoitusmarkkinoista vastaava komissaari, Ranskan entinen maatalousministeri **Michel Barnier** ei ole seissyt tumput suorina. Barnierin pääosastolta on tulvinut uusia direktiiviesityksiä sellaista tahtia, että hitaampia hirvittää.

Johdannaiskauppaa ja niin sanottua lyhyeksi myymistä koskevat säännöt ovat jo voimassa. Pankkien vakavaraisuusvaatimuksia kiristävästä CRD IV -direktiivistä pitäisi löytyä sopu vielä tämän vuoden puolella.

Luottoluokittajille on tulossa tiukemmat säännöt ja sekunnin murto-osissa tapahtuva automaattinen osakekauppa ollaan kieltämässä.

Komissio esittää tiukempia ehtoja asuntolainojen myöntämiseen ja parempaa kuluttajasuojaa sijoitustuotteiden ostajille. Vakuutusyhtiöiden ja tilintarkastajien sääntely kiristyy.

Seuraavana putkessa ovat rahoitusmarkkinavero ja pankkien konkurssilainsäädäntö.

EU yrittää nyt tosissaan sitä kuuluisaa niskalenkkiä markkinavoimista.

Aika näyttää, onko tuloksena vakaampi ja reilumpi markkinatalous vai kasa turhia direktiivejä, jotka hidastavat ennestäänkin heikkoa taloutta.

NIKLAS HOLMBERG

RAHOITUSMARKKINAT

Uusia sääntöjä

Pankkiunioni Euroopan keskuspankin yhteyteen sijoitettava euroalueen pankkivalvoja.

CRD IV Pankkien vakavaraisuusvaatimuksia kiristävä direktiiviesitys.

CRA III Luottoluokituslaitosten toimintaa säätelevä asetusehdotus.

MiFID Finanssimarkkinoiden toimintaa ja osakekauppaa säätelevä direktiiviesitys.

CARRP Asuntolainoja koskeva direktiiviesitys.

PRIPS, IMD ja UCITS Direktiivi- ja asetusehdotukset, joiden tarkoitus on parantaa sijoitustuotteiden kuluttajasuojaa.

Solvency I ja Omnibus II Vakuutusyhtiöiden toimintaa säätelevät direktiiviesitykset, joiden tavoitteena on suojella kuluttajia vakuutusyhtiöiden konkursseissa.

Tilintarkastusdirektiivi- ja asetus Esitykset, joiden tavoitteena on parantaa tilintarkastusten laatua ja estää väärinkäytöksiä.